

Yönetim ve Organizasyona Dair İslami Perspektifler

Abbas J. Ali
Çeviri: Salim Korkmaz

alBaraka
Yayınları

ABBAS J. ALİ, Bağdat Üniversitesi'nden mezun olduktan sonra, bir süre denetçi olarak çalışan Dr. Abbas J. Ali, Marshall Üniversitesi'nde MBA yaptı. Öğretmenlik kariyeri, Yönetim Stratejisi alanında doktorasını aldıktan sonra başladı. Yazma sevgisi de onu eğitim alanında bir kariyere itti. 1994 ve 2008'de olmak üzere iki kez IUP Seçkin Fakülte Araştırma Ödülü'nü alan Ali, şu anda diğer Eberly öğretim üyeleriyle birlikte iş etiği, tüketiciler, girişimciler, kurumsal sorumluluk ve yönetsel nitelikler ve davranışlarla ilgili projeler yürütüyor. Akademik araştırmaların dışında yerel ve uluslararası makaleler, güncel siyasi meseleler üzerine de köşe yazıları yazıyor. Aynı zamanda dört derginin editörü ve yedi akademik derginin yayın kurulu üyesidir. Yirmi dört yıldan fazla bir süredir editörlük yapan Ali, yedi iş kitabı yayınlamış ve 110'dan fazla hakemli dergi makalesine imza atmıştır. Kitaplarından bazıları şunlardır: *Sectarianism in Islam: Power, Tribalism, and Commercial Interests*, Nova Science Publishers, 2019; *Business Ethics in Islam* Cheltenham, UK and Northampton, USA: Edward Elgar, 2014; *Strategic Management: Concepts and Cases*, Pearson Education Edinburgh Gate, UK (with David and Al Aali), 2011; *Business and Management Environment in Saudi Arabia: Challenges and Opportunities for Multinational Corporations*, London and New York: Routledge 2008.

SALİM KORKMAZ, 4 Aralık 1984'te Adana'da dünyaya gelmiştir. 2007 yılında lisans eğitimini Hacettepe Üniversitesi, Amerikan Kültürü ve Edebiyatı Bölümü'nde tamamladıktan sonra Türkiye Hentbol Federasyonu'nda 2 yıl boyunca tercüman ve dış ilişkiler koordinatörü olarak görev yapmıştır. Aynı dönemde Hacettepe Üniversitesi, İngilizce Mütercim-Tercümanlık Programı'nda yüksek lisans düzeyinde eğitimini sürdürmüştür. 2010-2012 yılları arasında Kapadokya Meslek Yüksek Okulu (Kapadokya Üniversitesi), Uygulamalı Çevirmenlik Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak görev yapmış, Basın ve Medya Çevirisi, AB Metinleri Çevirisi, Hukuk Çevirisi gibi dersler vermiştir. 2013-2017 yılları arasında Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler Orta Doğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı'nda (UCLG-MEWA) tercüman ve uluslararası ilişkiler koordinatörü olarak görev yaptıktan sonra, 2017 yılından bu yana aynı kurumda Genel Koordinatör olarak görevini sürdürmekte, kurumun süreli yayın organı olan *UCLG-MEWA Newsletter* adlı derginin genel yayın yönetmenliğini üstlenmektedir. İslam ve Demokrasi (2010), İslam Dünyası'nda Demokratik Değerler (2012), Roma Mitleri (2012) ve Kamikaze Günlükleri (2016) gibi birçok kitabı Türkçeye kazandırmış, çeşitli süreli ve süresiz yayınların İngilizce çevirilerini yapmıştır.

İÇİNDEKİLER

ŞEKİLLERİN LİSTESİ.....	11
TABLULARIN LİSTESİ	13
ÖNSÖZ	15
1. İslam Düşüncesinde İş ve Ticaret.....	19
Siyasi ve Sosyo-Ekonomik Ortam	20
Toplumsal Şartlar.....	21
Siyasi Durum	23
Ekonomik Ortam.....	24
İslam'da Örgütsel Unsurlar.....	25
Allah'ın Birliği.....	26
Oruç	26
Namaz.....	27
Hac.....	27
Zekât	27
Ön Yargı ve Ayrımcılık.....	27
Gücün Suistimali.....	28
Yoksulluk	28
Hoşgörü	29
Çeşitlilik.....	29
Cinsiyet Ön Yargısı.....	29
Çekişme.....	29

Toplu Cezalandırma.....	30
İslam'da Ticaretin Merkezî Konumu	30
Ticaretle Meşgul Olma Gerekçeleri	32
Sonuç.....	36
2. İnsan Doğası ve Motivasyon.....	39
İnsan Doğasına Dair Varsayımlar.....	40
Değişken Karakter Yaklaşımı.....	40
Bütünleşik İnsan İktisadı.....	41
İktisadi İnsan.....	41
Kurumsal İktisadi İnsan	41
Sosyal İktisadi İnsan	42
İnsancıl İktisadi İnsan.....	42
Sosyo-Ekonomik İnsan.....	42
İnsan Karmaşıklığı ve Farklılıkları.....	42
Sosyal Aktör.....	43
Kendini Gerçekleştiriş	43
Karmaşık Doğa.....	43
İnsan Doğasına Dair İslami Varsayım.....	44
Varoluşun Psikolojik Düzeyleri.....	48
Sevvele (Günah İhtiyakı)	50
Emmare (Kötülüğe Yatkın Ruh Hâli)	51
Levvame (Kendini Suçlayış)	52
Mutmainne (Dosdoğru)	52
İhvanü's-Safa ve İslami Ruh.....	54
Nebati Düzey.....	55
Hayvani Düzey	55
İnsani Düzey	55
Melekî Düzey	55
Kudsî Düzey	56
Yönetime Dair Çıkarımlar.....	56
Sonuç.....	59

3. İslami Düşünce Ekolleri.....	61
Fikrî Söylemin Temelleri.....	62
Düşünce Ekolleri.....	67
Cebriye.....	68
Tefviz.....	69
İhtiyar.....	70
Mutezile.....	71
İbn Rüşd Ekolü.....	72
İhvanü's-Safa.....	72
Nüfuz ve Beklentiler.....	73
Sonuç.....	76
4. İslami Çalışma Etiği ve Değerleri.....	79
İslam ve Çalışma.....	79
İslami Çalışma Etiği.....	82
İçe'nin Direkleri.....	85
Uygulamada İçe.....	87
Değerler ve Etik.....	94
İslami Değerler ve İş Yeri.....	96
Etik Değerler.....	101
Toplumsal Değerler.....	101
İdari Değerler.....	101
İş Değerleri.....	101
Esenlikle İlgili Değerler.....	101
Keşif Değerleri.....	102
İnsani Değerler.....	102
Kişilik ve Değerler Sistemleri.....	102
Sevvele.....	102
Emmare.....	102
Levvame.....	103
Mutmainne.....	103
Sonuç.....	104

5. Grupların Yapısı ve İşlevleri.....	105
Grupların Doğası.....	107
Grup Türleri.....	108
Grupların İşlevleri.....	110
Gayriresmî Grupların İşlevleri.....	110
Resmî Örgütsel Grupların İşlevleri.....	112
Grupların Etkililiğine Tesir Eden Etkenler.....	115
Sosyo-Kültürel Etkenler.....	116
Grupların Doğası ve Mahiyeti.....	119
Misyon.....	120
Liderlik ve Örgütsel Etkenler.....	121
Grup Etkililiğini Artırmak.....	121
Kriz ve Gruplar.....	124
Sonuç.....	126
6. Güç ve Otorite.....	129
İslam'da Gücün Doğası.....	131
Güç Kullanımı ve Otorite Kavramının Evrimi.....	136
Hulefa-i Raşidin Dönemi (623-661).....	136
Emevîler Dönemi (661-750).....	140
Erken Abbasîler Dönemi (749-842).....	141
Geç Abbasîler Dönemi (842-1258).....	142
Duraklama Dönemi (1258-1900'lerin başları).....	143
Çağdaş Dönem (1914-Günümüz).....	145
İş Örgütlerinde Güç ve Otorite.....	146
Sosyalleşme ve Öz-Sansür.....	148
Meşruiyet ve Devamlılık.....	150
Otoritenin Etkili Kullanımı.....	151
Nüfuz ve Denetim.....	153
Sonuç.....	154

7. Karar Alış Tarzları ve Grup Dinamikleri.....	157
Karar Alış Tarzlarını Şekillendiren Kuvvetler	159
Uygulamada Karar Alış Tarzları.....	165
Grup İttifakları ve Dinamikleri.....	170
Grupların ve İttifakların Doğası.....	171
Çelişki ve İdealizm.....	174
8. Liderlik ve Örgüt	177
İslam Düşüncesinde Liderliğin Değişen Doğası	178
[Hz.] Peygamber Dönemi (610-632).....	180
Hulefa-i Raşidin (632-661)	182
Emevî Hanedanı (661-750).....	183
Erken Abbasî Dönemi (750-833).....	184
Geç Abbasî Dönemi (833-1242).....	186
Duraklama Dönemi	188
İstikrarsızlık Dönemi (1914'ten bugüne).....	191
Liderlik Hasletleri ve Becerileri.....	191
Liderlik Modeli.....	193
İslami Bir Liderlik Modeline Doğru.....	195
İdealizm ve Gerçekçilik	198
Yüksek Aidiyet Duyusu.....	202
Onay İhtiyacının Yüksek Oluşu	202
İşlerin Mevcut Durumundan Büyük Memnuniyetsizlik	203
Takdir Edilme İhtiyacının Yüksek Oluşu	203
Kaderlerinde Yönetmek Olduğu Duyusu.....	203
Sonuç.....	204
9. Örgütsel Yapı.....	207
Yapı ve Kültür.....	210
Bir İslami Ortamı Yapılandırmak	211
Örgütlerde Karmaşıklık	214

Yapının Kavramsallaştırılması	222
Uygulamada Yapı	229
Sonuç.....	238
10. İnsan Kaynakları	241
İnsan Kaynakları Meselelerinin Temeli	242
İşe Alım ve Seçim	242
İş Eğitimi ve Gelişim	245
Performans Değerlendirme	247
Performans Değerlendirmesine Tesir Eden Etkenler	250
Değerlendirme Yöntemleri	252
Tazminat	254
Ödül Sistemleri	256
Zorlu Meseleler	257
Yönetimde Kadınlar	259
İnsan Kaynakları Yönetimi ve Örgüt Tipolojisi.....	262
Sonuç.....	264
11. Örgütsel Gelişim ve Değişim.....	265
Örgütsel Gelişime Dair İslami Bakış Açılırları.....	265
İslami Düşünceler ve Ög Çıkarımları	268
İslami Düzlemlerde Örgütsel Değişimlere Dair Varsayımlar	272
Ög Müdahalelerinin İlgililiği.....	279
Ög Uygulayıcıları İçin Kılavuz İlkeler	280
Sonuç.....	287
KAYNAKÇA.....	289
İNDEKS.....	305